

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 98.

V Ljubljani, v soboto 28. aprila 1888.

Letnik XVI.

Pogled na Balkan.

Na jugu vedno vre in se kuha v malih državah, ki osvobodene turškega jarma utegnejo biti še važni faktorji v politični in kulturni zgodovini evropski.

V Rumuniji razmere niso najboljše za evropski mir. Kralj je Nemec, narod pa obsoja politiko v smislu kneza Bismarcka. Odstopilo je Bratianovo ministerstvo, a tudi Rosettijevemu ministerstvu se ni še posrečilo zatreti kmečke vstaje, akoravno uporabljajo vojaško orožje. Vlada je dala povelje, da časniki ne smejo pisati o nemirih, ker bi vstahi imeli še večji pogum. Vladni listi pa prinašajo o nevarni vstaji le skromna poročila. Mogoče je, da se bo vstaja razširila iz Valahije v Moldavo. Bratianovo glasilo „Telegraful“ očitá ruskim agentom, da so najeli vstaše, ker so se nemiri pričeli ob Donavi na meji bolgarski.

Nezadovoljnosti v Bukareštu pa je gotovo kriva tudi rumunska gospodarska politika, carinski boj z našo državo. Poljedelci in trgovci imajo škodo, ker ne morejo dobro prodajati živine, žita in domačih pridelkov.

V Bolgariji stojé stvari za Koburžana jako slabo. V armadi se prikazujejo razprtije in izneverjenja, opozicija vzdiguje ponosno glavo. Princa Koburškega prijatelji v Budimpešti ga že zapuščajo. Občudovalci bolgarskih rodoljubov so spoznali, v kakih rokah je osoda naroda bolgarskega zadnji dve leti. „Trnovska konstitucija“ trdi, da je Načević kot finančni minister izneveril 6½ milijona frankov. Korupcija v Bolgariji bo prej končala sedanje razmere, kakor pa vnanji vplivi.

Grški narod še sedaj ni pozabil, da je zapadna Evropa preprečila, da se mala kraljevina ni odškodovala z Epirom za združenje Bolgarije. Razmere med Turčijo in Grško so jako napete. Grška vlada se vedno pritožuje v Carjigradu, da Turčija zatira grški živelj v svojem ozemlju. Grška politika sicer želi sedaj v Makedoniji status quo, toda čaka le ugodne prilike, da si razširi državne meje na severu.

Položaj v Makedoniji je vedno nevarnejši, in vse kaže, da so tudi tukaj štete ure turškemu gospodstvu. Na eni strani zaveda se prebivalstvo svoje narodnosti, na drugi strani pa je v nevarnosti življenje in premoženje vsled zanikerne turške uprave in vedno rastočih roparskih čet. Pripravlja se tiha vstaja, in države skrbé, da bodo posredovale za svoje koristi. Turčija sluti nevarnost in pošilja vedno več vojakov v Makedonijo, toda grozovitost turških organov le pomnožuje nezadovoljnost. Najbolj vznemirjajo Turčijo poročila, da močne čete hajdukov udirajo iz Srbije, Bolgarije in Grške v Makedonijo.

O položaji v Makedoniji piše „Srpska Nezavisnost“: Turčija je vrgla svoje bistre poglede na Makedonijo. Zdi se jej, da se tam nekaj giblje, in da vse to prihaja od grške agitacije. Zaradi tega je prepočila sereškega metropolita, ker je mislila, da tudi on stoji v zvezi s to agitacijo. V tej stvari je Turčija nekoliko odjenjala in se opravičevala z nesorazumljenjem. Ali Turčija je med tem še več storila. Zaprla je nekaj odličnih Grkov, ker je sumila, da so v zvezi z grškim konzulom in da v Makedoniji škodujejo turškim koristim. Na meji je pomnožila vojno posadko. Iz Carjigrada se sicer poroča, da se je pomnožila armada zaradi razbojniških napadov, a tem poročilom nobeden ne veruje, ker vsakdo vidi, da se Turčija pripravlja za mogoče slučajnosti. Židovski listi so vedno pripravljeni, da pospešujejo vse, kar je obrneno nasproti balkanskim narodom in njihovim koristim. Tako delajo tudi v tem oziru. Opravičujejo turške korake, ker so se prikazale razbojniške čete v Makedoniji, ki obstoje iz samih Grkov. Ti imajo navado, da izzivajo nemire v Makedoniji, kedar se pripravlja vstaja na otoku Kreti. Sitnosti delajo Turčiji na dveh straneh in upajo, da jim Kreta prej ali slej mora pasti kot zrelo jabelko v naročje.

Ti časnikarski židje so jako skromni. Ne očitajo grški vladi, ker se v Makedoniji prikazujejo „grški razbojniki“, vendar ji „prijateljski“ svetujejo, naj se odločno izjavijo, da ona ne odobrava nemirov,

ker bi drugače evropske vlade morale dokazati, kako se varuje evropski mir.

Tako mislijo in pišejo „prijatelji“ grške vlade. Najmanjši pojav, ki jim ni všeč, opisujejo kot strašilo, ker želé, da evropske države delajo pot njihovim koristim. Ruskim konzulom očitajo, da agitujejo po celem Balkanu. A kaj delajo njihovi agentje?

Z mrežo svoje agitacije so prepregli ves Balkan. Na vsakem koraku se pozna njihovo vrtanje. Tudi v Makedoniji so sami razvili agitacijo. Kedar se kaj gane na Balkanu, takoj so krivi „tuji vplivi“. To pa delajo zato, da zbrisejo svoje sledove. Boj se je pričel proti vplivu, ki hoče uničiti vse životne koristi balkanskih narodov. In tu je vzrok nemirom, ki so se zadnji čas pokazali na površini.

Čujmo, kaj piše Maks Falk: „Treba je streti glavo hidri tajnega prevrata, vspeh bo plačal poskus. Ne sme se dopustiti, da nevarni življi vzrastó preko glave, sicer se bodo nemiri tako razširili, kakor v Rumuniji. In če boj s hidro ne bo brez vse nevarnosti, vendar je vspeh s strahom boljši, nego strah brez vspeha. Hajduki na Balkanu izgubé takoj svojo politično važnost, ko se odločnim korakom ugasi svetloba života. To je tembolj potrebno, ker je vsak dan jasnejši načrt ruske akcije. Rusija nas ne bo napadla, ali počasi hoče izpodkopati ves iztok, da naposled tam nastanejo razmere, katerih ne moremo trpeti brez škode svojih koristi in varnosti.“

Ako zamahnemo, da z jednim udarcem končamo čarovniški ples v bližini svoje meje, tedaj nam bo Rusija — opirajoč se na isto načelo neposredovanja, katero od nje zahtevamo v Bolgariji — stopila na pot z gromovitim „stoj!“, in onih 300.000 vojakov ob naši severo-vzhodni meji dalo bo prepovedi potrebno veljavo. Ostalo naj si misleči čitatelj sam misli. Za danes hočemo le še to povdariti, da so nam prijateljske vlade malih iztočnih držav na svojo in našo korist dolžne odločno zadušiti prve iskre, dokler plamen še visoko ne šviga.“

Tako pripoveduje g. Maks Falk. Mi pa mislimo, da bi bile razmere na Balkanu mnogo drugače, ko

LISTEK.

Odprto pismo do vrednika.

Preteklo soboto ste jo pa skupili. Zaplenili so Vam list. Prav Vam je. Kaj se pa lotite toliko nevarnih rečij. Jaz sem si pa danes izbral nekoga, da ga nekoliko oštejem; prepričan sem, da ga gosp. državni pravdnik ne boče branil. Ga li uganete? Prav na Vas imam piko, gosp. vrednik. Naj Vam povem, kar že dolgo nosim v srcu. Zakaj nimate nikoli besede za nas okoličane ljubljanske? Ne spominjam se, da bi bili že kedaj kaj posebno pohvalnega poročali o nas. Mar nismo tudi mi med Vašimi naročniki? In če bi tudi „Slovenca“ ne podpirali, mar nimamo nikakovih zaslug za Ljubljano? In Vi o nas molčite, kakor bi nas ne bilo. Veste, da je to nehvaležno? Naj malo pomagam Vašemu spominu, da nas v prihodnje bolj čislate.

Najprej, dragi moj! kako bi se vas 27.000 ljudi v beli Ljubljani preživelo brez nas? Klavnico imate, klavnico, a kaj bodete klali, če bi Vammi ne doganjali svojih pitanih volčkov, teličkov in prešičkov? Res, da ste začeli konje pobijati lansko

leto, pa morali ste kmalu prejenjati. Mi Vam nismo hoteli dati svojih zalih konjičkov in Vaša fijakarska suha kljuseta so Vam bila pretrda. — Za zelenjavo in enake pridelke Vam res skrbé pridne Krakovčanke in Trnovke, ki vedno na vrtu po gredicah čepé in brkajo kakor koklje. A njih prirodnin je premalo za tolikanj lačnih želodcev. In kaj hočete dalje brez nas in naših njiv? Bote li v cvetličnih posodicah pridelovali krompir?

In kako bi bilo z Vašim zajuterkom, gospod vrednik, brez nas okoličanov, hé? Par bréz in čuh pač imate med svojim ozidjem, a kaj bo to za tolikanj kofetarjev in kofetarie! Ali Vam ne pomagajo iz zadrege naše mlekarice? Ko še Vi spite, že trkajo naša dekleta in žene na kuhinjske duri in izročajo svoje lončke in steklenice, polne pristnega, nepokvarjenega mleka. Povem Vam, da je grdo obrekovanje, ako trdijo nekatere ljubljanske klepetulje, da se naše mlekarice med potjo zatekajo k savskemu bregu in k nekaterim vodnjakom, da množé svojo robo. Nič res! To pa je res, to, da naša dekleta marsikomu blago dajó na „puf“, a plačo bodo dobile še-le sodnji dan.

Veste, kaj Vam še povem? Vi Ljubljančani bi brez nas okoličanov celó umazani in zaguljeni ho-

dili. Mari ne? Ali ne vidite vsak ponedeljek popoldne naših brbkih in prijaznih Bizavičank, ko cele vozove povezkov Vaše zamazane obleke odnašajo in domá drgnejo in drgnejo, da žulje dobé. Prihodnji ponedeljek dopoldne imate že zopet vse domá, snažno, belo kakor mladi sneg. Kdo bi zameril pridnim pericam našim, če se pred svojim odhodom zateče ta in ona v katero Vaših krčem, da ji vinček malo odveže jeziček.

In celó v nedeljo, v nedeljo! Kam bi neki šli Ljubljančanje iskat si čistega zraka, ako bi Vas mi okoličani ne pustili iz mesta! Saj še svoje krščanske nedeljske dolžnosti ne morete vsi opraviti domá. Če ravno imate prostorne cerkve, pa vendar ne morejo vsi meščani dopoldne v mestu na vrsto priti. In zlasti oni, ki celo dopoldne tržujejo, ali kladivo vihté, s šivanko vbadajo do ure dvanajste, ali jim bote zamerili, če popoldne pri nas okoličanih opravijo svojo dolžnost? Najslovesneje se vrši za vas pobožne meščane nedeljska „božja služba“ na Viču in v Šiški — večinoma s figuralnim petjem, nekatere dni tudi z instrumentalno glasbo. In še pozno zvečer, ko pri vas že zapirate hiše in cerkve, razlegajo se radostni hvalospevi domov idočih romarjev, in vmes se primeri tudi kaka izredna „kadenca“.

bi Višnjegradski imel toliko rubljev na razpolaganje, kolikor jih potrosi na Balkanu vredništvo „P. Lloyd“ na račun Rusije.

V Srbiji je zopet ministerska kriza. Lansko leto je pala Garašaninova vlada, za njo sta prišli Rističeva in Grujičeva, in sedaj je prevzel krmilo Nikola Kristić. Radikalci se niso hoteli pokoriti želji kraljevi in postopali so popolnoma samostojno. Nedavno smo poročali na tem mestu, kako je kralj pretel radikalcem, da bo poklical na krmilo naprednjake ali liberalce, če ga ne bodo poslušali.

Iz Belega grada se sedaj poroča, da je dne 26. t. m. kralj poklical k sebi ministerskega predsednika Gruiča, ministra Franasovića in Milosavljevića ter jim rekel, da jim popolnoma zaupa, nikakor pa ne skupščini, ker vsem postavam daje anarhističko barvo. Kralj je posebno poudarjal, da je narod nezadovoljen, na kar mu je Milosavljević odgovoril, da ima najboljša poročila iz vseh delov dežele. Zvečer je bilo ministersko posvetovanje, ali naj vlada odstopi. Kakor nam je včeraj sporočil brzojav, je ministerstvo odstopilo, in novo ministerstvo je sestavil Nikola Kristić. Srbijo tarejo slabe finance, in dežela nima moča, ki bi mogel poravnati stare napake.

Govor poslanca Šukljeja

v državnem zboru dne 19. aprila 1888.

(Dalje.)

Današnja debata pa je tudi politična in sem torej prisiljen, da označim svoje stališče nasproti vladi kot zastopnik slovenskega naroda in kot generalni govornik.

Dovolite mi, da najprvo govorim kot zastopnik naroda slovenskega. V teku debate slišali smo oratorično pomenljiv govor g. poslanca dr. Gregra, ki je ostro napadal vlado. Gosp. poslanec dr. Gregor povedal je marsikatero neresnico, k temu prištevam posebno njegove besede o finančnih stvareh, veliko je pretiral, pa bodimo odkritosrčni: jako mnogo, kar je govoril, akoravno se je grenko glasilo, vendar ni bilo drugzega kakor resnica (Prav res! na desnici), in jaz ne bi bil naroda tolmač, bil bi naravnost kvarljivec javnega mnenja, ko bi se drznil braniti in zagovarjati naučnega ministra, katerega so od raznih strani, posebno pa z desnice tako odločno prijemali. (Dobro! na desnici.)

Zahteve Slovencev v narodnem oziru so visoki zbornici že dovolj znane. Ni naša krivda, če moramo tudi letos nadlegovati visoko zbornico s ponavljanjem svojih zahtev.

Nikdo nam ne more očitati, da želimo višnjevo z neba, da naše terjatve prestopajo meje skromnosti. (Dobro! na desnici.) Mi ne segamo v tuje pravice; nazaj potisnjeni z obširnega ozemlja, ki so je naši pradedi v sivi starodavnosti imenovali svoje, in se raztezalo s panonske nižave do vshodnih planin daleč v Tirolsko in Gornje Avstrijsko, ne želimo drugzega, kakor da ohranimo svojstva narodna na malem koščku zemlje, ki je nam še ostala, ter najdemo pot do omike z naravnim sredstvom svojega jezika. In katero stališče zavzemajo vladni

organi v boji, kateri nam vsiljujeta razširjajoča se nemški in italijanski sosed?

Kar se tiče pravosodne uprave, moram s hvaležnostjo priznati, da si vendar prizadeva zadostiti dejanskim razmeram in pravnim zahtevam naroda slovenskega, in imeli bomo priliko v specialni debati dokazati ničevnost napadov, ki so se že zgodili ali se še napovedujejo z one strani na pravosodnega ministra.

Nadalje priznam, da se je na Kranjskem pod Taaffejevo vlado mnogo obrnilo na bolje. Ponehal je pritisk prejšnjih vlad in razmerje: 450.000 Slovencev nasproti 30.000 Nemcev je vendar faktor, ki se naravno mora pokazati. Toda karkoli smo dobili na Kranjskem, je in ostane negotovo, vse je v nevarnosti, dokler tlačijo naše sorojake na Štajerskem, Koroškem in Primorskem ono nasilstvo, ki ni nehalo pod vlado Taaffejevo, marveč se še povečalo. (Prav res! na desnici.) In tu se mora povedati: žalostno je za nas, da so ravno organi vlade, katero že devet let tako nesebično podpiramo, da so ti organi orodje za narodno zatiranje. Posebno na Koroškem — tu pričnem z deželnim predsednikom (Poslanec Klun: Prav res!) — oblastva s toliko gorečnostjo delujejo pri ponemčevanju, da bi pruski minister Gossler mogel zavidati lavorike gospodu Schmiedtu-Zabierowu.

Naš naučni minister pa, ki ga toliko poveljujejo zaradi njegove odločnosti in delavnosti, ki po mojem mnenju potratil mnogo svoje veljave za malenkosti, on je gluh za naše terjatve; resolucije visoke zbornice prezira z neko ponosno ravnodušnostjo in gleda malomarno, kako se lojalnemu narodu dan na dan krati pravica in postava.

Mika me, da bi to dokazal; toda premagal bom skušnjavo, ker bomo v specialni debati imeli še prilžnost, da izrazimo svoje pritožbe.

Storili bomo to popolnoma prosto in svobodno, odkritosrčno bomo povedali resnico, kakor jo je naš zastopnik v budgetnem odseku dr. Tonkli. Nas niso poslali na Dunaj, da bi se komu klanjali. Naša prva naloga je, da izrazimo z besedami ona čutila, ki se gibljejo v globočini naše narodne duše, in ne smé se nam zameriti, če ta čutila niso najprijetnejša, ker že desetletja zastoj čakamo, ko so nas že tolikrat varale nade in smo doživeli take bridke skušnje z našim sedanjim naučnim ministrom.

Molčim o tem in se omejim na to, da navedem nekatere številke, ki se tičejo naše ožje domovine.

Preti mi sicer tukaj nevarnost, da po stari navadi zmajujejo z ramami, kedar se govori o Kranjski, rekoč: Vaša dežela je pasivna! Ali še do danes nam niso dokazali. (Poslanec Klun: Res je!) Res je, da najdete v državnem proračunu od leta 1876 postavke 155.000 gld. kot donesek države za zemljiško odvezo. Toda nekaj drugzega ni treba prezreti, in sicer znesek, ki se steka s kranjskega živosrebrnega rudnika v Idriji v državno blagajnico, ki se smé povprek ceniti na 300.000 gld. Ta čisti dohodek znesle letos n. pr. 353.000 gld., torej za 32.000 gld. več, nego plača Solnograška zemljiškega davka, in za 50.000 gld. več, nego ga plača Dalmacija.

In če se ozremo na direktne davke, vidimo, da Kranjska ni še zadnja dežela v Avstriji. Na

človeka pride direktnega davka v Dalmaciji 1 gld. 31 kr., v Galiciji 1 gld. 72 kr., v Bukovini 1 gld. 78 kr., na Tirolskem, kjer se je davek povišal za 66%, o čemur je govoril poslanec dr. Steinwender, kar priznavam, 2 gld. 44 kr., in na Kranjskem 3 gld. 8 kr. (Čujte! na desnici.) V celi Avstriji, ako izvzamemo Nižje Avstrijsko z Dunajem, pride povprek po 3 gld. 44 kr. In na Češkem — in to posebno naglašam — ki se more po pravici sklicevati na svoje visoke davke, pride na človeka 4 gld. 51 kr.

Nastane vprašanje: Kaj je vlada v devetih letih storila za deželo, ki pošteno donša svoj del k državnim dohodkom, da povzdigne njeno blagostanje?

Pri vseh onih postavkih, katere vsako leto izločimo od gospodarskega primanjkljaja, niti krajcar se ni izdal za Kranjsko. (Poslanec Klun: Čujte!)

Investovala ta vlada ni nič v moji ožji domovini, in tudi pri onih izvanrednih dohodkih, na katere se ne ozira pri določevanju gospodarskega primanjkljaja, imeli smo škodo.

Priznali mi bode, da dandanes more dežela napredovati, ako ima razvito industrijo. Predpogoj pa so dobra občila. In pogledajte si je na Kranjskem!

Na vsem Dolenjskem, ki je večje od Šlezije, nimamo niti pedi železnice (Tako je! na desnici.) in le jedno državno cesto, ki veže Ljubljano s Hrvaško. (Klici na desnici: Železnica po žici!) Ta pa je posebnost gledé svoje leže; bolj ovira promet, kakor pa pospešuje. Drugod se izogibajo klanjcev, tu pa so jih iskali. (Veslost na desnici.)

Gospoda moja, sedaj so se vendar lotili, da popravijo vsaj dve hudi stvari, in sicer klanjec čez Gorjance in med Novim mestom in Št. Jernejem. Lani sva že jaz in moj prijatelj Pfeifer opozorila na to, da so premajhni določeni krediti. Tako n. pr. se je za cesto med Novim mestom in Št. Jernejem, za kar je treba 86.000 gld., postavilo lansko leto v proračun 6000 gld. (Čujte! na desnici.) Zato smo več zahtevali.

In letos so nam ustregli, ker so stavili v proračun 6300 gld., torej celih 300 gld. več. Gospoda moja! To vendar ni drugzega, kakor prava ironija. (Veslost na desnici.)

Gospoda moja! Ponosen sem, da imam toplo sočutje za trpljenje svojega bližnjega, vendar bi izrekel skromno željo, da bi visoka vlada vsako leto po zimi poslala nekaj svojih članov, recimo dva ali tri dvorne svetovalce, in če je mogoče, še jednega zastopnika vojne uprave na Dolenjsko, da bi se prepričali iz svoje skušnje in trpljenja o neverjetnih mukah, katere provzročuje slabo stanje občil na Dolenjskem. Državni proračun dobil bi za nas gotovo prijaznejše lice! V tem oziru prišli bomo v specialni debati z resolucijami; jaz jih že sedaj naznam in priporočim visoki zbornici.

Poglejmo sedaj železnice. Železniška politika je v dvojnem oziru za Kranjsko jako škodljiva, in sicer gledé tarifov in razširjenja naših železnic. Nadloge nas zadevajo kakor mnoge druge. Pa tudi olajšave, ki se dovoljujejo družim, nam le škodujejo. Pred nekimi leti so znižali tarife za gališki les do Trsta. Troške je morala trpeti naša lesna izvoznja, ravno zaradi velikih troškov za vožnjo do železnice.

Letos je bila na vrsti znana refakcija oglja. Štajerci so še dobro opravili. Edini premogokop, ki ga imamo na Dolenjskem, v Zagorji, s 700 delavcev, ki izkopljejo na leto do 1,200.000 meterskih stotov, moral bo zaradi te nepoštenne barantije ustaviti delo. (Čujte! na desnici.) Še za to ne skrbé, da bi delavcem dali dela v avstrijskih mejah.

Pred kratkim časom sem bral v ljubljanskem „Wochenblatt“-u, da bodo ti revni ljudje morali iti v premogokope v Vestfaliji, da si zaslužijo reven košček kruha, ki jim ga je — odpustite mi izraz — židovska skopost vzela v domačiji.

Vzemimo drugo vprašanje. Kako je z železnično mrežo? O južni železnici molčim; ta je dobro znala skozi Kranjsko do morja prekrižati ravno najbolj puste kraje; pelje čez ljubljansko močvirje, in če je kje kak posebno zapuščen kraj na Krasu, gotovo je tam izpeljana južna železnica. Pa pogledjmo državne železnice. Na Kranjskem imamo 98⁴ kilometra državnih železnic. V kateri primeri je to s sosednimi deželami? Že v tem oziru smo na škodi. Koroška n. pr. ima 222 kilometrov državnih železnic; celó mala Istra ima 164 kilometrov državnih železnic, in tako zanemarjena Dalmacija, s katero si delimo vlogo avstrijske pepeluhe, ima še 125 kilometrov. Povdarjam

A tega ste krivi vi, kateri ste ob desni in levi ceste napravili grape!

Le še na eno naj Vas opozorim, g. vrednik, da veste vprihodnje boljše ceniti naše zasluge za vas Ljubljance. Povejte mi, kaj bi počeli vaši navdušeni nedeljski lovci, ko bi jim mi ne dajali prilike, ustreliti si zajca, kljunača, lesico itd.? Mar se hočejo znašati nad vrabci in mucami? Kako ponosno stopa lovec-Ljubljanečan jeseni v okolico našo. Kako lepa je nova lovska oprava njegova, kako se mu podá smertonosna dvocevka in šopek dlake divjega kozla na klobuku — in mična torba ob strani! (Če znate molčati, g. vrednik, Vam razodenem skrivnost, da marsikdo Vaših nedeljskih strelcev v svoji torbi že iz Ljubljane prinese zajca saboj. Domu gredé ga nosi seveda zunaj mavhe). Pif, paf! kako veselo življenje jesenski čas. — Vse drugače sedaj spomladi. Postava váruje zajca in drugo divjino. A vi bistroumni Ljubljanečani ne pridete v zadrego, čeravno imate „Schonzeit“ za zverjad. Gosp. vrednik! morda še ne veste Vi, zoper koga hodijo nekateri ljubljanski gospodje sedaj po naši okolici na lov. Naj Vam povem. Prav zoper Vaš list, zoper „Slovenca“. Ne verujete? Je istina. Gorje, če ga zasačijo na nedeljo ali drugi dan v kaki krčmi! Takoj nastavijo

na njega svoje orožje: repetirke največjega kalibra. Bistroumno dokazujejo: da Vaš list ni vreden podpore niti mesta na mizi; da se mora umakniti, sicer gospoda ne more več v to hišo. Naznani se gospodaru, da mesto te mlade živali mora druga priti v hišo: starejša, vsa boljša, ter da le „najstarejši, radikalni dnevnik“ je pravi, vkusni, redilni „beefsteak“. Vi se čudite; kaj ne da niste nič vedeli za ta divji lov na Vas? Jaz pa še več vem: med lovci na „Slovenca“ so celó „veliki“ gospodje iz mesta. Vi neverjetno zmajujete. Gola resnica; tudi ti nam okoličanom skušajo dokazati, da Avstrijo in Slovenijo rešiti more edino le Vaš starejši kolega. In — risum teneas amice — poznam mogočno gospo, ki se je jezila na Vas, da pišete toliko o rimskih potnikih, kateri naj bi raje svoje težko zaslužene novce trosili po domači deželi, ne pa nosili tje v laško deželo. Njej priskoči na pomoč „živa“ gospica, kateri se namazan jeziček giblje noč in dan. Oh, to je bila ploha mrzlega dežja. Pobral sem klobuček ter jo stisnil v reber.

Naj je dosti za danes. Povedal sem Vam toliko, da bote mogli zanaprej boljše ceniti svoje sosede zunaj mitnic in hvaležni biti zlasti Vam zvesto udanemu okoličanu.

(Dalje v prilogi.)

pa, da nas ravno to takó trdo zadene, ker v večji in rodovitni polovici dežele nimamo nobene železnice in ker je naš trud doslej brez vspeha, da bi jih dobili. Pred dvema letoma stavl sem resolucijo v tem oziru. O osodi te resolucije še sedaj nisem nič zvedel. Resolucija je izginila brez sledú in ravno takó tudi visoka vlada do sedaj ni storila nobenega resnega koraka, da bi izpeljala dolensko železnico, ki je že 25 let v razgovoru in za katero hoče dežela nositi velike žrtve. In takó je tudi z drugimi stvarmi.

Vzemimo n. pr. trtno uš, ki je prevelika nevarnost za naše vinograde! V ta namen je sicer postavljenih letos 23.500 gold. v proračunu; če pa si pri nas ogledate naredbe proti tej veliki nevarnosti, prepričali se boste takoj o njihovi nedovoljnosti. Za drag denar prodajejo amerišanske trte kmetom, ki večkrat nimajo denarja za sol, in poleg tega so še tako slabe, da so jako neugodni odstotki onih trt, ki se primejo. (Prav res!) Tù se bo moralo kaj več storiti.

Tako bo treba misliti tudi na vrejevanje Krke, kar sem že sam sprožil in je tudi naš voditelj v državnem zboru, moj čestiti prijatelj dr. Poklukar, že zagovarjal.

To so stvari, katere visoki vladi najtopleje priporočam. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. aprila.

Notranje dežele.

Obravnave državno-zborskih desničarskih klubov so pokazale, da je osigurana za prvo branje večina *Lichtensteinovemu načrtu*, ki se bo izročil šolskemu odseku. Tudi o tem so se klubi zedinili, kedaj bo prišel na vrsto ta predmet, toda dotični sklep prikrivajo svetu iz parlamentarnih vzrokov.

Predsednik *najvišjemu sodnemu dvoru*, vitez Schmerling, izdal je dne 18. t. m. okrožnico vsem referentom tega urada, da morajo začeti z dnem 1. majnika 1888 izdajati vse naredbe v kazenskih pravicah, ki so došle iz Češke, Moravske in Galicije, v istem jeziku, v kojem se je vršila obravnava pri sodišči prve stopinje.

„Pol. Corr.“ zatrjuje, da so napovedana *skupna ministerska posvetovanja* za konec tekočega tedna in da bodo dotični ogerski ministri odpotovali na Dunaj.

Tiskovni odsek državnega zbora pečal se je predvčeršnjim s znanim predlogom poslanca Foreggerja, da se odpravi kolekovanje časopisov. Toda sporazumeti se ni še mogel ter je sklenil, da bo obravnaval to zadevo pri prihodnji seji, h koji se bo povabil tudi finančni minister. Poslanca Derschatta in Foregger sta se pri tej priložnosti vroče potegovala, naj se omeje konfiskovanja in opusti objektivno postopanje.

Kakor se poroča, zavrgla bo *ogerska vlada* sklep avstrijskega državno-zborskega pododseka o davku na spirit, da se zmanjša ogerski kontingent.

Razni listi pišejo, naj se boji vlada slabega vpliva nemirov v Rumuniji na *rumunsko prebivalstvo na Ogerskem in v Bukovini* in da bo zaradi tega odposlala večjo vojno na rumunsko mejo. Ta vest je popolnoma izmišljena.

Vnanje države.

Včerajšnji brzojav nam je povedal, da je odstopilo *srbsko* ministerstvo. Predvčeršnjim je sprejel kralj ministerskega predsednika Gruica in ministra Frasanovića in Milosavljevića. Rekel jim je, da popolnoma zaupa kabinetu, nikakor pa ne skupščini, ki ustvarja vse zakone v anarhističnem smislu. Zaradi tega tudi ne more potrditi sklenjenih postav o občinski upravi in vojaški preosnovi. Ako hoče vlada razpustiti skupščino in razpisati nove volitve, lahko ostane na krmilu. Kralj je naglašal, da ima jasne dokaze o nevarni razburjenosti naroda. Milosavljević je temu oporekal, rekoč, da ima jako ugodna poročila iz vseh delov Srbije. Vendar pa je ostal kralj pri svoji izjavi. Vsled tega je odstopilo Gruicevo ministerstvo.

Predvčeršnjim je prišel Ferdinand odpotoval v severno *Bolgarijo*. Na dvorišči svoje palače poslovil se je od častnikov z besedami: Obiskat grem vaše tovariše na severu ter jim bom sporočil vaše pozdrave. Veseli me, da vas vidim tukaj zbrane ter upam, da tudi v bodoče ne boste izgubili zupanja do svojega kneza. — Sofijski poluradni krogi se trudijo dokazati svetu, da je zapustil Koburžan prestolnico samo zaradi tega, da ne bo navzoč v istem mestu, v kojem se bo v kratkem proglasila razsodba zoper njegovega nekdanjega prijatelja Popova. Temu ni takó. Minister Stranski se je izjavil, da se princ nikakor ne briga za to pravdo in da mu ne dela nobenih skrbi ali tug obsodba majorja Popova. — Pravda zoper Popova in tovariše trajala bo najmanj deset dni. Vsi obtoženci

odvračajo celo krivdo na prvega zatoženca Popova, in le edini Tereo je izpovedal zanj ugodno. — V kakošnih rokah je bila uboga Bolgarija zadnja leta, pové nam „Trnovska Konstitucija“, ki naravnost obdoljuje ministra Načevića, da je kot finančni minister izneveril 6¼ milijona frankov. Korupeija napravila bo sedanjim bolgarskim razmeram prej konec, kakor vsi zunanji vplivi.

Ruski petrograjski krogi upajo, da se bode Rusija in Avstrija že v kratkem popolnoma sporazumeli na podlagi predlogov dunajskega ministerstva, koje je prinesel seboj v Petrograd knez Lobanov. Slednji se bo takoj po ruskih velikonočnih praznikih, ki bodo dne 6. in 7. maja, povrnil na svoje mesto na Dunaj. Avstrijski veleposlanik grof Wolkenstein-Trostburg bo letos vzel zaradi slabega zdravja večmesečen odpust; namesto njega bo za ta čas prevzel veleposlaniške posle legacijski svetnik baron Aehrenthal, ki bo prišel v Petrograd prihodnji mesec. — Pred dobrim tednom odpotovalo je vsled vladnega poziva okoli 20 častnikov v mejno ozemlje, v kojem meji proti galiskemu okraju Lisko potok Bukova. Zaradi tega trdijo nekateri, da se bodo zopet pričela preiskovanja onega porečja ob Visli in njenih pritokih, ki so meja mej Galicijo in varšavskim poglavarstvom, z namenom, da se določijo normalno vodno stanje, bregovi, itd. Na drugi strani pa se poroča, da je vzrok tej ekspediciji neko izneverjenje državnih denarjev, koje sta učinila dva mejna uradnika ter pobegnula. — Upravi železnične proge Ivangorod-Dabrova naznanila je vlada natanjčno število pokritih voz, ki morajo biti v slučajih oboroževanja pripravljeni na vsaki postaji vojaške oblasti. — Pri zadnjem glavnem raportu naglašal je general Gurko, da živi Rusija v najboljšem sporazumljenju z vsemi evropskimi velesilami, tudi z Avstrijo, ter je dostavil, da bode dobilo v kratkem vsled predloga ruskega veleposlanika na dunajskem dvoru, kneza Lobanova, več avstrijskih podložnikov ruske redove.

Vest, da obravnava *Rusija z Grško* o skupnem postopanju na vzhodu, preklicalo je najodločneje rusko veleposlaništvo v Carjigradu. Grški minister Dragumis je v resnici odpotoval v Petrograd, toda le v zasebnih zadevah; umrl je namreč v ruski prestolnici neki bogat sorodnik ministrov.

„Nordd. Allg. Ztg.“ piše dne 26. t. m. o zdravju *nemškega* cesarja: Po poveljni noči počuti se danes jako dobro; bolnik ima vedno več teka; zdravnikom ni treba več tako strogo postopati gledé jedil kakor poprej, tako da sme cesar sedaj zavživati tudi njemu ljube jedi. Mrzlca se z vsakim dnem bolj manjša. — Vzlic tem ugodnim vestem pa so vsi listi v tem edini, da je vsaka nada o ozdravljenju popolnoma neopravičena. — Angleška kraljica Viktorija je predvčeršnjim odpotovala ob 6. uri zvečer iz Berolina v spremstvu princesinje Beatriks in princea Battenberškega. Cesarica, prestolonaslednik in ostali člani cesarske hiše, seveda razun cesarja, spremili so jo na kolodvor. Narod jo je navdušeno pozdravljal. Kakor se brzojavno poroča iz Berolina nekemu dunajskemu listu, govornica je v tamošnjih dvornih krogih, da se je kraljica Viktorija posvetovala pred odhodom s knezom Bismarckom o poročitvi princea Battenberškega s princesinjo Viktorijo.

Francoski list „Univers“ objavlja pismo grofa Alberta de Muna, v kojem se razjasnuje sklep rojalistiško-desničarskega kluba: Sedanja vlada je odgospodarila. Desnica, koje smatrajo vse stranke republikanske večine skupnega sovražnika, nastopiti mora v bojno vrsto. Ura božja je menda odbila; po besedah grofa Pariškega mora sedaj priti k besedi Francija. Ako odkloni zbornica revizijo, obsodi sama sebe; ako se zide kongres, da sklene navidezno presojo, obsodi samega sebe. Splošne volitve so le še vprašanje časa in geslo pri volitvah bo edino le „presoja ustave“. Nalog desnice je, da se postavi na čelo temu gibanju, da uporabi pridobljena tla na korist katoliški stvari. To je program desnice, s kojim se popolnoma strinja grof Pariški. „Univers“ pravi, da so v tem pismu izražene nade nekoliko prevročekrve, ker je pred vsem treba dobre organizacije, koja do sedaj manjka, poleg tega pa desnica tudi ni še prišla takó daleč, da bi se opravičeno mogla imenovati katoliška stranka. — Liga patrijotov je imela dobro obiskovano sejo akcijskega odbora, v koji se je sklenilo, da se udeleži gibanja za presojo ustave in da se mora v ta namen izvoliti poseben agitacijski odsek. — Predsednika Carnota pozdravlja narod navdušeno na celem njegovem potovanju. V Agenu položil se je v njegovi navzočnosti temeljni kamen k novi licejski palači. Mej svečanostjo zgodila se je velika nesreča. Velik lesen oder, na kojem je stalo več sto povabljenih ljudi, podrli se je ter je bilo pri tem okoli 20 oseb bolj ali manj težko ranjenih. — Apelno sodišče je potrdilo razsodbo, s koje je bila obsojena Limousin na šestmesečno ječo, general Caffarel pa v globo 1000 frankov. V senatu je zagovarjal vojni minister postavu o triletni vojaški službi: „Neki sosedni narod je rekel: Postaviti hočemo na dve meji svoje države po eden milijon vojakov in imeti v deželi tudi še milijon mož! Dobro, mi hočemo isto storiti! Postava iz leta 1872 (ki je določevala petletno službo) nam ni dala tega vspeha. Dosegli pa ga bomo s predlagano postavu.“

V *belgijski* zbornici interpeloval je predvčeršnjim poslanec Simons ministra notranjih zadev zaradi sramotnih izgredov, ki so se vršili pri predvčeršnjim poroki princea Croy-Dülmena s prin-

cesinjo Arenberg. Pri cerkvenih vratih nastavili so se dijaki in druge osebe ter zvižgali in psovali ženina in nevesto, ko sta hotela stopiti v bram božji. Poslanec je zahteval strogo preiskavo. Minister je obžaloval ta dogodek ter naznanil, da se je preiskava že pričela. Župan bruseljski je bil sicer mnenja, da so po poslancu Simonsu navedene okoliščine pretirane, vendar pa se strinja s predlogom gledé preiskave. — Enaka interpelacija bila je vložena tudi v senatu.

V *angleški* spodnji zbornici je naznanil dne 26. t. m. Fergusson, da Francija ugovarja novi carini od vina, ker ta preveč škoduje francoski trgovini. Pri nadaljevanju posvetovanja o proračunskih dohodkih predlagal je Pieton, naj se izbriše drugi člen, ki zadeva carino na čaj.

Naredba *rumunskega* kralja ukazuje, da se ustanovi nov polk dorobancev v Dobrudži in bataljon trdnjavskega topništva v Bukareštu. — Mej osebami, ki so zaprte zaradi hujškanja kmetov k vstaji, je tudi neki Constantinescu, ki je bil v službi ruskega poslaništva kot tajen agent. Našli so pri njem več jako važnih listin. — Danes teden je imel poslanec Boerescu avdijenco pri kralju, o koji so jako mnogo pisali rumunski listi. Pripisujejo jej političko važnost. — Pri zadnjem shodu združene vladi nasprotnne stranke dobili so poslanci Catargiu, Vernescu in Demeter Bratianu nalog, naj si izprosijo pri kralju avdijenco, pri koji bi mu razložili, da sedanje ministerstvo ni zmožno prevladati vse težave, ki so se prikazale v zadnjem časi na polji notranje politike, ter izrazili bojazen, da pod sedanjo vlado ne bo dosti zjamčena prostost pri prihodnjih volitvah. Ker pa kralj po obstoječih predpisih ne more sprejeti ob enem treh odposlancev, marveč le enega za drugim, sklenili so Catargiu, Vernescu in Bratianu, da izročé dani jim nalog poslancu Boerescu. Mogoče je tedaj, da se že odpirajo široka vrata, skozi katera bo zapustil Rosetti s tovariši v kratkem ministersko palačo.

„Agenzia Stefani“ je dobila dne 26. t. m. brzojavko iz Masave: Želja *abesinskega* neguša, da bi obravnaval z Italijo zaradi miru, pridobiva dejansko obliko. Kralj Janez je zapovedal večim glavarjem, mej njimi tudi poglavarju v Eibi, naj pismeno pozovejo Kantilaja, da nadaljuje z Italijani pogajanja zaradi miru. Abesinski seli, mej kojimi je bil tudi brat Kantilajev, zatrjevali so odločno, da so Abesinci in neguš strogo mirovnega mišljenja.

Izvirni dopisi.

Od Mure, 26. aprila. (O šoli) čitamo zdaj različne dopise v vseh časnikih, tudi „Slovenec“ je že prinesel takih dopisov od vseh vetrov, samo od Mure še ni bilo nobenega. Pred vsem drugim tudi mi želimo, naj bi bila ljudska šola zopet verska in narodna, kajti brez teh lastnosti šola po našem prepričanju ne bode nikoli zadostovala svojemu namenu. Šola mora biti verska, to se pravi, za katoliške otroke katoliška, v kateri bodo poučevali katoliški učitelji v katoliškem duhu; šola pa mora biti tudi narodna, to se pravi, slovenski otroci se morajo poučevati v slovenskem jeziku po slovenski šegi in navadi. Razun tega pa še imamo nekaj drugih reči gledé sedanje šole na srcu, katere bi se morale premeniti, ako hoče šola kedaj svoj namen popolnoma doseči.

Šola nikakor ne sme ostati v oblasti političnih strank, zato bi morali prvo besedo v šoli imeti učitelji, ne pa politični uradniki, kakor postavim po Štajerskem sploh okrajni glavarji. Za nadzornike bi morali imenovani biti značajni šolski strokovnjaki, ne metle, ki samo tam pometajo, kjer in kakor se jim zakučuje. Za krajnega šolskega nadzornika pa bi brez dvombe bil povsod bolj sposoben domači duhovnik, kakor vaški krčmar ali mesar.

Učiteljice dohajajo samo v dekliško šolo, in katera učiteljica se hoče možiti, mora poprej učiteljsko službo pustiti. Omožene učiteljice ne veljajo nikjer nič; prej ali slej pridejo same s svojo službo v zadrege in so večkrat v veliko nadlogo celi občini.

V vsaki šoli bi moral tudi vladati strah pred šibo. Šiba v roki pametnega učitelja otrokom ne bo nikoli škodovala, koristila pa veliko. Kaj naj počne učitelj z razposajenimi otroci, ki vedó, da jih učitelj ne sme občutljivo kaznovati, ter mu nagajajo in ga dražijo, da mu včasih res mora potrpežljivosti zmanjkati.

Ako bi otroci šest let marljivo ljudsko šolo obiskavali in se pametno poučevali, morali bi po našem mnenju vsi, tudi manj obdarovani z dušnimi zmožnostmi, namen ljudske šole doseči, in poleg tega bi še zdaj imeli dovolj učiteljskih moči in učilnic. Zdaj pa se otroci osem let silijo v šolo, pa še komaj najboljši nekaj dosežejo, ker manjka v šolah prostora ali učiteljev ali pa vsled mnogih pred-

metov, raznih oddelkov v enem razredu in zamotane učnega načrta mnogi ne morejo vsega razumeti, kamo-li si vse zapomniti.

Ako bo tedaj v državnem zboru prememba ljudskih šol kedaj na vrsto prišla, želeli bi mi, da bi se na vse te točke ozir vzel, sicer boče zopet le polovičarsko delo in prej ali slej boče treba preminjati. Večne premembe ali poskusi pa ravno pri šolah niso dobri.

Iz Stranj pri Kamniku, 25. aprila. (Misijon.) Naj Vam enkrat tudi iz naše „slovenske Švice“, od izvirka Bistrice kaj malega sporočim. Imeli smo v naši fari od 14. do 22. aprila ljudski misijon, kateri sta vodila prečastita gg. Karol Heidrich in Adolf Pogorelec iz Ljubljane. Pristrčno se zahvaljujemo imenovanima gospodoma misijonarjema za veliki trud in veliko požrtvovalnost. Naj bi ljubi Bog tudi za prihodnost obilno blagoslova dodelil, ki se je med misijonom tako lepo kazal.

Akoravno je bilo delo na polji poprej zaostalo, in so bili od začetka misijona prav lepi, solnčni, za delo tako pripravi dnevi, je vendar ljudstvo ne le zjutraj, ampak tudi proti večeru h misijonskim govorom v toliki množici prihajalo, da je bila cerkev vsa polna in natlačena. Da ljudstvo ni imelo pri poljskih delih prevelike zamude, bili so popoldanski govori še-le proti večeru. Posebno vnemo so kazali delavci iz tovarne za kredo, katerim je bil na prijazno prošnjo gosp. delovodje lastnik tovarne gosp. Gustav Obersteiner dovolil ves dan.

Sklep sv. misijona obhajali smo s slovesnim sprevedom v nedeljo popoldne ob 4. uri, ravno ob pravem času, da ni med sprehodom prav nič deževalo. Še celó solnce se je bilo prijazno na nas ozrlo, ko smo se v cerkev vračevali, ko je vendar tisti dan bilo prej ves čas bolj deževno vreme. Vse se je vršilo v lepem redu, hvala Bogu, brez vsakateri nezgode.

Ob enem smo tudi ustanovili družbo treznosti, za katero je ljudstvo veliko vnemo kazalo, tako, da je celó upati, da skoraj brez izjem vsi pristopijo.

Dnevne novice.

(Pokopališče pri sv. Krištofu) je občinstvu zopet odprto, ker je ponehala osepniška epidemija. Mrtvašnica ostane še zaprta.

(Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico.) V včerajšnji seji trgovske in obrtniške zbornice bil je izvoljen za predsednika gosp. Josip Kušar, za njega namestnika pa gosp. Mihael Pakič. — Ob ostalih točkah seje bomo poročali prihodnjič.

(Koncert) g. Gustava Wagnerja bo, kakor smo že naznanili, jutri zvečer v čitalnični dvorani. Začetek ob 1/2 8. uri.

(Osnovni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda) za Tolsti vrh in okolico se bo vršil jutri dne 29. aprila v Guštanji v gostilni pri „Tirolci“ ob 4. uri popoldne.

(V stolnici) bo imel meseca maja nemške govore o. J. dr. Lerch z Dunaja.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Začasni učitelj na enorazrednici v Ovčaku, gosp. J. Róthel, je stalno nameščen ravno tam. Učitelj v Cirknici, gosp. Al. Potokar, je dobil drugo učiteljsko službo v Toplicah.

(Učiteljske sposobnostne skušnje) pričnó se prihodnji ponedeljek. Oglasilo se je 20 kandidatov, med temi dva za meščanske šole, in 12 kandidatinj, med temi ena za meščanske šole in dve za francosčino.

(Slovensko bralno društvo v Kranji) je naročilo pri gospej Ani Hofbauerjevi v Ljubljani zastavo, ki se bo slovesno razvila dne 3. junija.

(Umrli) je nagloma v četrtek, potujoč po kupčijskih opravilih v Kočevji, gosp. Ivan Kališnik. Pokojnik je bil predtelovadeč „Sokola ljubljanskega“ in priljubljena oseba v trgovskih in narodnih krogih. N. v m. p.!

(Štajerski deželni odbor) je hotel vse slovenske otroke na spodnjem Štajerskem že v drugem letu ljudske šole vtakniti v nemški kožuh. Deželni šolski svet je takoj ustregel vsaki želji deželnega odbora ter izdajal naredbe, kako se mora nemščina poučevati v slovenskih šolah. Slovenske občine so se upirale razširjanju nemškega pouka. Takó se je občina Šmarje, kjer je petrazrednica, pritožila pri c. kr. naučnem ministerstvu zoper pouk v nemškem jeziku. Naučno ministerstvo je razveljavilo naredbo dežel-

nega šolskega sveta ter zaukazalo, da se v smislu čl. XIX. tem. drž. postav nikdo ne sme siliti k učenju nemškega jezika. V ljudskih šolah se sme poučevati nemški jezik le kot neobligaten predmet, z nemščino kot učenim predmetom sme se pričeti še-le v četrtem šolskem letu, in le pri onih otrocih, katerih stariši so se na posebno vprašanje izrekli, da želé, naj se njihovi otroci učé nemški. Pritisk rodil je dober sad za Slovence. Slovenske občine posnemajte vrle Šmarijčane!

(Tehniško društvo) napravi, kakor se nam poroča, dne 10. maja izlet v Račno pri Kopanji, kjer si bo ogledalo dela za odtok vode, katera je dogotovil inženér Hrasky.

(V Celji) je umrl včeraj po noči g. dr. Karol Hiegersperger, odvetnik in znan zagovornik v kazenskih pravnih. R. i. p.!

(V Ljubljani) je skočil včeraj popoldne med Udmatom in Selom Janez Jagodic, umirovljen davkar. Truplo so potegnili iz vode v Fužinah. Nerečnež je bil samec, star 56 let; zadnji čas je služboval v Črnomlju.

(„Dunkle Gerüchte.“) Pod tem naslovom je zadnjo soboto prinesla „Agr. Ztg.“ sledečo vest: „Pred nekim časom so se širili v Zagrebu temni glasovi o malverzacijah pri blagajnici deželnega investicijskega zaklada. Blagajnik Nestor Halagić je vložil ovadbo kr. državnemu pravdnstvu, ki je sedaj proti začetnikoma teh glasov, odvetniku g. dr. Josipu Kopaču in sotrudniku „Obzora“ g. Jos. Čebularju napravilo obtožbo zaradi §§ 308 in 492 kaz. zak.“ Kakor pa smo čitali v „Obzoru“ dné 23. t. m., bila je stvar taka: Dr. Kopač slišal je od „Obzorovega“ izvestitelja dnevnih novic, da so se v deželni blagajnici dogodile nerednosti in da se je zaradi tega pričela preiskava proti uradnikoma H. in R. Kmalu potem je g. dr. Kopač srečal v Ilici že več časa znanega mu namestnika državnega pravdnika, g. M. pl. K., ter ga je vprašal, koliko je resnice na tej stvari. G. M. pl. K. je odgovoril, da pri državnem pravdnstvu ničesa ne vedó. Dr. Kopač je rekel na to: „Torej ni res?“ in je šel svoj pot dalje. Ta vest je prešla v „Pester Lloyd“ in druge liste. Včeraj se je vršila kazenska obravnava zoper odvetnika g. dr. Kopača, ki je bil prestopka zaradi razširjanja neresničnih vesti in razžaljenja časti oproščen. „Obzorov“ reportér, gosp. J. Čebular, je bil obsojen zaradi razžaljenja časti na tri dni zapora, eventualno 15 gld. globe.

Raznoterosti.

— Pri avstrijskem „Phoenix“-u, c. kr. priv. zavarovalni družbi zavaroval je znani Ronacher na Dunaji svoj etablisement na dóbo 10 let za 1,250.000 gold.

— Mazač — milijonar. V Londonu je nedavno umrl mazač prvega reda, imenom Hutton. Dasi ni znal ne brati ne pisati, vendar je opravljal svoj posel s tolikim vspehom, da si je pridobil nad eden milijon premoženja. Zdravil je posebno take bolnike, ki so si skolenčili ali zlomili roke ali noge. Njegov pogreb je bil veličasten, vsi londonski prijatelji konjskih dirk šli so za pogrebom.

Telegrami.

Kranjskagora, 28. aprila. Četrtna Rateč pogorela.

Rateče-Belapeč, 28. aprila. Danes zjutraj v Ratečah pogorelo 24 števil z vsemi gospodarskimi poslopji; ogenj nastal pri Pintarji v „gasi“.

Dunaj, 27. aprila. Državni zbor: Danes se je končalo posvetovanje o predlogi gledé rezervnikov, ki se je sprejela takó, kakor jo je sestavil odsek. Potem se je nadaljevala debata o državnem proračunu ter je prišlo na vrsto domobrarsko ministerstvo. Jutri ima državni zbor zopet sejo.

Dunaj, 27. aprila. Po danes objavljeni bilanci južne železnice razdelila se bo dividenda v znesku 2 frankov.

Petrograd, 27. aprila. Slovansko dobrodelno društvo izvolilo je na mesto odstopivšega generala Durnova predsednikom generala Ignatjeva.

Pariz, 28. aprila. Pri Boulangerjevem banketu je Boulanger oporekal, da se poteza za diktaturo, ter se je izrekel za opustitev republikanskega predsedništva. Pred gostilno je velika množica z navdušenjem

pozdravljala odhajajočega Boulangerja. Več oseb so zaprli, mej temi Déroulède-a in nekaj poslancev. Zaradi tega se bo vložila interpelacija.

Bordeaux, 28. aprila. Carnot došel popoldne; navdušeno sprejet.

Berolin, 28. aprila. Izvestje: Cesarju se zdravje ni spremenilo. Mrzlica je zjutraj skoraj popolnoma prenehala.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Umrli so:

25. aprila. Jera Eppih, posestnica, 50 let, Krakovske ulice št. 17, pljučnica. — Fran Wagner, ključarjev sin, 1 1/2 let, Frančiškanske ulice št. 7, jetika.

V bolnišnici:

24. aprila. Peter Pumpenmayer, delavec, 73 let, vsled poškodovanja. — Fran Rajner, dninar, 18 let, jetika. — Tomaž Velkovrh, vrtnar, 48 let, omehčanje možgan. — Martin Trampuš, cerkvenik, 47 let, jetika.

25. aprila. Marija Jerančič, delavka, 50 let, jetika. — Jožef Hren, umirovljeni konduktor, 55 let, Marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	726.8	10.6	sl. svzh.	del. jasno	
27. 2. u. pop.	729.1	15.0	sl. sever	jasno	0.00
9. u. zveč.	732.3	6.6	sl. svzh.	„	„

Dopoludne oblačno, popoldne jasno, čist zrak; zvečer mrzlo. Srednja temperatura 10.7°C., za 0.2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

28. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	80 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 75 „
Akciije avstr.-ogerske banke	867 „ — „
Kreditne akciije	273 „ 50 „
London	126 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 03 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	63 „ 25 „

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (1)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Preselitev in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini najuljudneje naznanjam, da sem se preselil s svojo

klobučarsko in krznarsko trgovino

v Kirbiševo hišo na Kongresnem trgu poleg gledališča.

Zahvaljevaje se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje, obljubujem, da bom najtočneje izvrševal vsa naročila ter z dobrim, bodisi klobučarskim bodisi krznarskim blagom zadovoljeval vsestranskim zahtevam.

Odličnim spoštovanjem

A. Krejči,

klobučar in krznar v Ljubljani.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice št. 3,
(pod mestnim trgom).

Uzorec blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

Gospodom šolskim predstojnikom
in učiteljem priporočam

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesno sterguljo, škarje za gosenice, ročno lopatico, drevesno žago, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno ščetko; orodja so vsa na **lepo popleskani leseni plošči urejena**, po **prav nizki ceni.** (6)

Umetne

(17)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem američanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Marijacejske kapljice za želodec,
izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka, slabosti želodeca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodeca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanju, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodeci), želodčnem krču, zaprtju, preobloženju želodeca z jedili ali pijačami, boleznih vsled glist, boleznih na vrtnici in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 35 kr., dvojni steklenici 60 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar Karol Brady, Kremžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi, koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rudeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — Postojna: lek. Fr. Baccarelli, — Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Crnomelj: lek. J. Blažek. (16)

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč:

Monstranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrja in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

☛ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštneine prosto. ☛ (17)

☛ Staro orodje za popravo naj mi blagovolijo čč. gg. naročniki, pošiljati nehrankovano. ☛

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbine. Naše življenje odvisno je od tolikerih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobrot.

Za neznan denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kekar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovaneu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konec leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (7)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gosposke ulice 12.)

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v Zilski dolini na Koroškem

priporoča svoje patentovane vstricne zarezane strešnike,

ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, lični, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.

☛ Poroštvo za tri leta. ☛

Ž njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika je za vso avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti posnemalcem in ponarejalcem se bode po smislu patentnega zakona najostreje kazenski postopalo. Izdeluje tudi najboljše vrste (1)

zidarsko opeko, žlebake, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukajšnjem kolodvoru Rudolfove državne železnice.

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Primorsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

!!Noben cylinder več ne bode počil!!

stresčasti in kroglasti cilindri

PATENT MARIJAN

(z varstveno znamko)

dobivajo se samo v c. kr. tovarniške zalogi

P. KAJZEL-a,

trgovina s steklom,

v Ljubljani, Stari trg št. 15. (5)

Privarovanje petroleja.

Izvrstna svetloba.

Pred ponarejenimi cilindri brez varstvene znamke se sviri. Priporoča dalje prečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo cerkvenih svečnikov, svetilnic, oljnatih podob, steklenice, porcelana, beloprstene robe, kakor tudi izdelovanje cerkvenih barvanih oken z raznovrstnimi podobami.

Za Ljubljano in okolico prodaja

raznesila,

kakor: **dinamit**, najboljše angleške
užigalne vrvice in **razne-**
silne kapice edini

Albin C. Achtschin
v Ljubljani.

Trgovec z železnino v gledaliških uli-
cah št. 8. (2)

Z dnem 1. maja otvorila se bo

mineralna kopelj

v Toplicah pri Novem Mestu.

Poštna in brzojavna postaja: vožna daljava od Ljub-
ljane 6 ur, od Litije ali Vidma 5 ur. Studenec ima
30° R. toplote ter se izteka v 24 urah 14.400 vedrov vode.

Za dobro kuhinjo, izvrstna stara vina itd. je
najbolje preskrbljeno.

Kulawiz,

najemnik in zdravnik toplic.

(2)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih
predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah.

(35)

Cenilniki gratis in franko.

Podpisani se uljudno zahvaljuje prečastiti
duhovščini in cerkvenim predstojnikom v imenu
pred nekaj dnevi umrlega očeta za zaupanje
in mnoga naročila, naznanja, da bode nada-
ljeval

podobarski in pozla- tarski obrt,

ter prosi za nadaljna obilna naročila, katera
hoče kakor do sedaj tudi v bodoče vestno,
pošteno in cenó izvrševati.

Na željo pošilja načrte in podobe že iz-
vršenih predmetov.

Aleksander Götzl, ml.

podobar in pozlatar v Ljubljani,
Gledališke ulice št. 8.

(2)

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje naj-
iskrenejše zahvale za Vašo
esenco, katera me je rešila
bolezni, koja me je spra-
vila skoraj na kraj groba.
Strašne bolečine sem trpel
v želodcu brez vsakega upa
na olajšitev. Vedno hujšej
bolezni pridruži se še zla-
tenica. Ali jaz in mnogo
mojih tovarišev dobilo je
zopet popolno zdravje, in
to le po Vašej nedosegljivej
„Piccolijevej Esenci“,
za kojoj smo Vam do smrti
hvaležni. (1)

Josip Tomažič,
c. kr. orožniški vodnik v Pulji.

Službe išče izurjen

organist (3)

zmožen tudi v kakem mestu orgljarsko
službo opravljati.

Več se izve pri vredn. „Slovenca“.

Današnje številki pridejana sta priporo-
čilno pismo tapecirarja gosp. OBREZE in
opis „Pepsinovega vina“ lekarja gospoda
PICCOLIJA.

P. n. čitatelje opozorujemo na današnji in-
zerat g. F. P. VIDICA & Comp.

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam s tem najuljudneje, da sem prevzel

gostilnico v čitalnici ljubljanski.

Skrb moja bode, ustrezati častitim gostom z vsem, kar premoreta dobra ku-
hinja in klet. Preskrbljen sem s pravim vinom dolenskim, bizeljskem,
istrskim, avstrijskim (reecerjem), pa tudi z izbornimi inostranskimi vini v buteljah. Pivo
bode Kozlerjevo carsko.

Za zajutrek, obéd, južino, večerjo itd. bode vedno vse pripravljeno in vsakemu naj-
hitreje postreženo. Sploh bo moja skrb, da si pridobim zaupanje mestnega in vnanjega občinstva,
posebno pa še velečastite duhovščine.

Obširni prostori so posebno ugodni za društvene zabave in vsakovrstna shajališča.
V porabo pripravljeno je tudi kegljišče, razven tega še hladen, senčen vrt.

V ozir na vse to ponavljam svoje priporočilo in obetam **najboljšo**
postrežbo vsakemu.

(2)

Franjo Remic, gostilničar.

Velike izgube

se obvaruje oni, ki ima

ognja in tatvin varno blagajnico,

v koji se, kakor znano, najbolje in najvarneje hranijo denarji, vrednostni
papirji, dragocenosti itd.

Marsikatero lepo premoženje je že izgubil postavni lastnik vsled ognja
ali tatvine, ker v svojem nespametnem štedenji ni kupil blagajnice
ali pa je to predolgo odlašal.

Zaradi tega vabim visokočastito p. n. občinstvo, da se nujno in v obilni
meri preskrbi v moji bogati zalogi najrazličnejših blagajnic.

V Ljubljani nasproti železnemu mostu.

Odličnim spoštovanjem

(3)

Franc Better.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna
in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samo-
kolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine
za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Ro-
man-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak,
kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in
njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo,
s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem
mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane
vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene
cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(6)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfeder Gyps) za
gnojenje polja.